

RADNIČNÉ

noviny

6

MESTA BANSKÁ BYSTRICA

Ročník XIV. • Číslo 6

jún 2020

NA NAŠE NÁMESTIE SA POSTUPNE VRACIA ŽIVOT

Foto: M. Halmová

Prázdné ulice už opäť zaplnili ľudia a spolu s uvoľnením opatrení sa Banskobystričania môžu tešiť aj na teplé letné dni. Začiatkom júna sme v meste pod Urpínom spustili fontány a otvorili Hodinovú vežu. K dispozícii je už aj obľúbený cyklobus a pre obyvateľov i návštevníkov pripravujeme zaujímavé aktivity. Tešiť sa môžete na prehliadky priamo v centre či na menšie podujatia v Robotníckom dome.

Strana 7, 10 a 11

Foto: MŠÚ BB

ŠPORT

Pripravte si plavky. Po dlhšej prestávke si opäť môžete ísť zaplávať!

Strana 2

Foto: Zsolt

TÉMA MESIACA

Čomu sa počas týchto týždňov venuje spoločnosť Záhradnícke a rekreačné služby mesta?

Strana 4 – 5

Foto: MŠÚ BB

SAMOSPRÁVA

Vedeli ste, že žijeme v meste bohatom na výtvorné diela?

Strana 8 – 9

TALENTY MÔŽU PRED EYOF ZÍSKAŤ AJ ZAUJÍMAVÉ FINANČIE

Po presune XVI. Európskeho olympijského festivalu mládeže na rok 2022 musia Európske olympijské výbory nanovo určiť, ktoré vekové kategórie športovcov sa budú môcť predstaviť na športoviskách v Banskej Bystrici. Šancu môžu dostať aj tí, ktorí by v roku 2022 nemohli pre vekové obmedzenie štartovať.

Každý z jedenástich športov (atletika, plávanie, gymnastika, basketbal, hádzaná, volejbal, tenis, bedminton, džudo, cyklistika, triatlon), ktoré sú súčasťou EYOF 2022, si určuje vlastné vekové kategórie účastníkov. Jedinou všeobecnou podmienkou je, aby to boli kategórie medzi vekom 14 až 18. Viacerí športovci po presune podujatia o dvanásť mesiacov neskôr už nebudú spĺňať predpísané vekové limity. Európske olympijské výbory prostredníctvom svojho športového riaditeľa Petra Brüllu rokujú s kontinentálnymi športovými federáciami o výnimkách pre týchto mladých športovcov, aby aj oni mali možnosť zažiť atmosféru EYOF. Niektoré federácie sú výnimkám naklonené, iné ich nechcú akceptovať. Bez ohľadu na konečné rozhodnutie, od 24. do 30. júna 2022 sa na športoviskách v Banskej Bystrici a blízkom okolí objaví 3 600 účastníkov. Aj vďaka nim mesto výrazne omladne. Na verdikt netrepezlivo čakajú i niektorí slovenskí športovci. Svoj talent môžu pred EYOF zatiaľ cibriť aj vďaka podpore a začleneniu sa do projektov Slovenského olympijského a športového výboru (SOŠV), medzi ktorého priority patrí aj podpora a pomoc mladým športovcom. Financie z týchto projektov využili už viacerí bývalí účastníci

Foto: SOŠV

Róber Ruffíni, víťaz Ukáž sa! z minulého roka

EYOF a môžu ich získať aj adepti na štart v Banskej Bystrici. Vďaka svojej šikovnosti môžu športovci od 13 do 18 rokov získať zaujímavé finančné granty vo výzve Ukáž sa!. O podporu sa však môžu uchádzať aj iní športovci z ktoréhokoľvek klubu pôsobiaceho v Banskej Bystrici či na Slovensku, aj keď ich šport nemá zastúpenie na EYOF. O víťazoch sa rozhoduje vo verejnom hlasovaní, ktoré sa uskutoční v závere leta 2020. Do 21. júna sa môžu záujemcovia o grant Ukáž sa! prihlásiť na webe olympic.sk, kde sú aj bližšie informácie. Prostredníctvom programu Ukáž sa! môžu mladí športovci rozvíjať aj svoje komunikačné zručnosti na sociálnych sieťach, s ktorými im pomôže aj populárny youtuber Expl0ited. Ak získajú grant, finančne pomôžu aj svojim rodičom. Vlni získal najvyššiu finančnú odmenu skokan do výšky, a zároveň zjazdový lyžiar, Robert Ruffíni. Nádeje slovenského športu môžu byť aj členmi Juniorského olympijského tímu. Doň zaraďuje športové oddelenie SOŠV 24 talentov na základe ich výsledkov v predošlom roku, a tiež aj odporúčaní od športových zväzov. Takmer všetci v JOT už majú za sebou či pred sebou aj účinkovanie na EYOF.

Tím EYOF

MÁTE CHUŤ SI ZAPLÁVAŤ?

PLAVÁREŇ NA ŠTIAVNIČKÁCH OPĽ OTVORILA SVOJE BRÁNY

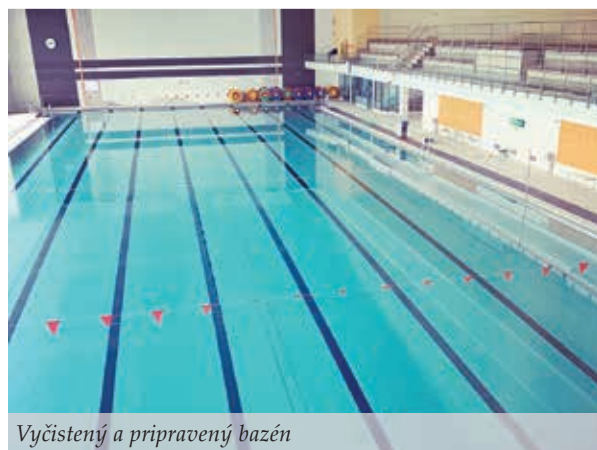
Počas koronavírusového obdobia bola plaváreň na štiavničkách úplne zatvorená nielen pre verejnosť, ale aj pre športové kluby. Uvoľňovanie vládnych opatrení podľa riaditeľa mestskej obchodnej spoločnosti MBB, a. s. Dušana Argaláša prinieslo dobré správy aj do Banskej Bystrice. Od polky júna je plaváreň v meste pod Urpínom pre všetkých záujemcov opäť otvorená. Potrebné je však dodržiavať nariadenia hlavného hygienika Slovenskej republiky. Vstupné ostalo nezmenené.

„Otvorenie krytej plavárne na štiavničkách sme naplánovali na 15. júna. Do poslednej chvíle sme čakali, aké budú podmienky jej spustenia pre verejnosť. Hoci niektoré mestá otvorili svoje plavárne aspoň pre športové kluby už dávnejšie, my sme k tomuto kroku nepristúpili. Sprístupniť ju len pre športové kluby by bolo z ekonomického hľadiska pre nás mimoriadne stratové,“ objasňuje Argaláš. V priestoroch plavárne bolo začiatkom mesiaca vidieť čulý ruch. Zamestnanci pripravovali bazény na opätovné napustenie, vykonávali sa nevyhnutné opravy a rekonštrukčné práce. Voda sa pri postupnom napúšťaní chemicky a tepelne upravila. Zároveň sa zamerali aj na dôkladnú dezinfekciu priestorov. Pred otvorením bolo nevyhnutné nastaviť nový režim tak, aby boli splnené všetky potrebné opatrenia. „V čase uzávierky Radničných novín môžeme skonštatovať, že prevádzka plavárne

pôjde štandardným režimom bez obmedzujúcich kapacitných limitov. Nové opatrenia sú len pred samotným vstupom, a to v podobe dodržiavania dvojmetrových rozstupov a nosenia ochranných rúšok, následné meranie teploty a dezinfekcia rúk. V priestoroch šatní a v okolí bazénu bude naďalej odporúčané dodržiavanie dvojmetrových rozstupov. Po spustení prevádzky budeme preventívne návštevníkov viac nabádať k zodpovednému prístupu, aby zväzili návštevu, pokiaľ sa necítia zdravotne úplne v poriadku. Verím, že spolu to všetci zvládneme a konečne po mimoriadnej odstávke môžeme opäť urobiť niečo pre svoje zdravie aj na našej plavárni. Tešíme sa na všetkých,“ dopĺňa Argaláš. Dôležité informácie a presné

podmienky, za akých plaváreň na štiavničkách aktuálne funguje, nájdete na webových stránkach www.plavarenstiavnicky.sk a www.banskabystrica.sk.

MBB, a. s.

Vyčistený a pripravený bazén

Foto: archív MBB BB

INFORMÁCIE Z MESTSKÉHO ÚRADU

1

ČO JE S PARKOVISKOM NA TATRANSKEJ ULICI?

Najväčšie sídlisko v Banskej Bystrici je Sásová, a práve v tejto lokalite evidujeme najviac sťažností na parkovanie. Aj napriek tomu, že niekoľko parkovacích miest pribudlo napríklad na Rudohorskej neďaleko bytových domov, obchodov či pošty, medzi kritické lokality stále patrí Tatranská ulica. Samospráva túto situáciu začala riešiť už pred dvoma rokmi, keď bol vypracovaný projekt výstavby parkoviska, ktorý zahŕňal viac ako 200 parkovacích miest za bytovými domami v tejto lokalite. V decembri 2018 sa v Základnej škole Sitnianska uskutočnilo verejné prerokovanie, na ktorom vedenie mesta predstavilo obyvateľom svoj zámer. Projektová dokumentácia bola následne zverejnená na webovej stránke mesta. Obyvatelia mohli posilať svoje pripomienky, ktoré sa samospráva usilovala zapracovať. Dodatočne bol zrealizovaný aj prieskum, v ktorom sa Banskobystričania mohli vyjadriť, či s plánmi mesta súhlasia alebo nie. Prioritne sme sa zamerali na ľudí, ktorí bývajú na Tatranskej ulici v by-

tových domoch 24 – 64, a teda sa ich výstavba parkoviska týka najviac. Po tom, ako obyvatelia Tatranskej ulice drvivou väčšinou vyjadrili súhlas s výstavbou predmetného parkoviska, mesto Banská Bystrica podalo na okresný úrad žiadosť o vydanie rozhodnutia v súvislosti s posudzovaním vplyvov na životné prostredie. Vzhľadom na opakované námietky, najmä bratislavského občianskeho združenia, sa celý proces predĺžil a okresný úrad toto konanie ukončil až na jar tohto roka. Po doručení rozhodnutia mesto obratom požiadalo príslušný stavebný úrad o vydanie územného rozhodnutia. V momente, keď bude samospráve takéto rozhodnutie právoplatne doručené, bezodkladne podáme žiadosť o vydanie stavebného povolenia. Ak všetko pôjde podľa plánu, potrebné náležitosti by mali byť ukončené do decembra 2020. Veríme, že v nasledujúcom období dôjde k realizácii.

*Oddelenie investičnej výstavby
a riadenia projektov, MsÚ BB*

Na tejto ploche by malo vzniknúť nové parkovisko

3

ZMENA ÚRADNÝCH HODÍN

Mestský úrad je už otvorený pre verejnosť

Počas posledných týždňov boli otváracie hodiny Klientskeho centra či Matričného úradu a ohlasovne pobytu Mestského úradu v Banskej Bystrici pre verejnosť upravené. Vzhľadom na uvoľnenie opatrení súvisiacich s ochorením COVID-19 sú od 1. júna 2020 až do 31. augusta 2020 platné nasledovné otváracie hodiny podľa letného režimu:

KLIENTSKE CENTRUM

Pondelok	7:30 – 15:30 hod.
Utorok	7:30 – 15:30 hod.
Streda	7:30 – 17:00 hod.
Štvrtok	7:30 – 15:30 hod.
Piatok	7:30 – 15:00 hod.

MATRIČNÝ ÚRAD A OHLASOVŇA POBYTU

Pondelok	7:30 – 15:30 hod.
Utorok	7:30 – 15:30 hod.
Streda	7:30 – 17:00 hod.
Štvrtok	nestránkový deň
Piatok	7:30 – 15:00 hod.

*Oddelenie prvého príjmu – KC, MsÚ BB
Matričný úrad a ohlasovňa pobytu, MsÚ BB*

2

AKÉ SÚ OPATRENIA V ZARIADENIACH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB?

V zariadeniach sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Banská Bystrica platí vďaka uvoľňovaniu opatrení od 3. júna nový režim. Ide o zariadenia pre seniorov KOMUCE a Jeseň, ako aj Stredisko sociálnych služieb. Jedným z opatrení, ktoré prijal krízový štáb mesta ešte začiatkom marca bol zákaz návštev v zariadeniach sociálnych služieb. Keďže seniori patria do rizikovej skupiny, cieľom bolo zamedziť šíreniu koronavírusu COVID-19 a ochrániť ich zdravie. Zamestnanci Odboru sociálnych vecí MsÚ v Banskej Bystrici sa snažili robiť všetko preto, aby skôr narodení Banskobystričania, ktorým chýbal fyzický kontakt so svojimi rodinami a s okolitým svetom neprestali mať chuť do života. Mesto všetkým zabezpečilo

na izbách pripojenie na internet, vďaka čomu mohli byť v neustálom spojení so svojimi blízkymi. Po takmer 90 dňoch sa situácia zmenila. Vďaka priaznivému vývoju epidemiologickej situácie sú po troch mesiacoch opäť povolené návštevy rodinných príslušníkov vo vnútorných priestoroch zariadení, mimo izieb klientov, a tiež vo vonkajších areáloch. Klienti môžu počas dňa na krátko opustiť zariadenie, pričom sú upozorňovaní na to, aby sa vyhýbali uzatvoreným priestorom s vysokou koncentráciou ľudí. Od 3. júna mohli byť opätovne spustené aj ambulantné služby – kaderník, pedikér a holič. Od 8. júna sú v zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta umožnené aj návštevy v pobytových zariadeniach sociálnych služieb aj na

izbe klienta, ak ju obýva sám. V čase uzávierky Radničných novín sa mesto Banská Bystrica pripravovalo na ďalšie uvoľňovanie opatrení, ktoré je podľa Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky možné od pondelka, 15. júna 2020. Postupne bude umožnené prijímanie žiadateľov o poskytovanie sociálnej služby, opustenie zariadení sociálnych služieb s týždennou a ročnou pobytovou formou do domácnosti na víkend alebo sviatky, a povolené by malo byť aj organizovanie spoločných aktivít v malom počte účastníkov, vrátane bohoslužieb a športových aktivít bez fyzického kontaktu.

*Oddelenie služieb dlhodobej starostlivosti,
MsÚ BB*

NÁZORY POSLANCŮ

Kosenie patrí k diskutovaným témam a inak to nie je ani v našom meste. Niektorí ľudia požadujú častejšie kosenie, najmä na sídliskách. Ďalší, naopak, inklinujú k prírode a uprednostňujú nižšiu intenzitu kosenia. V Banskej Bystrici je momentálne dlhšie obdobie sucha a prší len málokedy. Znamená to, že musíme dbať na zadržiavanie a lepšie využívanie vody na verejných priestranstvách. Záhradnícke a rekreačné služby mesta preto pristúpili k zmene manažmentu kosenia, a na niektorých plochách dôjde k zníženiu intenzity alebo k tzv. mozaikovitému koseniu. Nižší počet kosieb sa týka 24 vytýpovaných plôch. Lokalít s väčším pohybom ľudí či okolia bytových domov sa nový manažment kosenia nedotkne. Ako vnímate tento krok? Tento mesiac sa k téme vyjadrili poslanci Ľubomír Motyčka, Ľudvik Nábělek a Radovan Ocharovich.

ĽUBOMÍR MOTYČKA

Bolo to snáď ešte za socializmu, keď som v novinách našiel článok o tom, že exportujeme do Veľkej Británie semiačka lúčnych tráv. Briti vtedy zistili, že dokonalé trávniky nie

ĽUDVIK NÁBĚLEK

Kosenie začiatkom leta bývalo na našom území dôležitým hospodárskym aktom. Zabezpečovalo potravu pre hospodárske zvieratá počas zimy. Z detstva si pamätám stáda dobytky pasúce sa na

RADOVAN OCHAROVICH

Kosenie a starostlivosť o zeleň v Banskej Bystrici pokulháva. Krátkodobou je to zapríčinené časovým sklzom v dôsledku pandémie, dlhodobou v podhodnotení počtu zamestnancov či v nedostatočnom nákupe technológií, a tým aj

sú tým najlepším riešením. Asi po 40 rokoch na to prichádzame aj my... Fajn. Ale zase bezhlavo, bez potreby niečo vedieť. Ja osobne to chválím, ale namiesto názoru poslancov by som radšej videl názory odborníkov. S odpoveďami na takéto otázky. Ako treba pripraviť pôdu pod kvetinový lúku? Aké druhy kvetín vysiať, aby minimálne dráždili alergikov? Ako vyberať také druhy, ktoré dlho kvitnú a nemenia sa na vysušené seno? Ako postupovať, aby po kvitnúcich lúkach mohli behať deti? Takto by sme mali postupovať. My poslanci by sme sa mali učiť od odborníkov, a nie vykladať svoje názory. Vážme si profesionalitu. Odvdáči sa nám to kvalitnou prácou. Tí, ktorí vedia, priam túžia robiť odborne. A hľadajú tých, ktorí by ich počúvali.

donovalských lúkach, ešte nepoškvrnených developerskými aktivitami, i noše sena, ktoré miestni obyvatelia na chrbtoch znášali na uskladnenie. Dnes je situácia iná. Skutočnosť, že tráva rastie, sa stala viac či menej obťažujúcim fenoménom, vyžadujúcim si riešenia náročné časovo i finančne. Kosenie predstavuje v obývaných aglomeráciách, popri udržiavaní čistoty, odpratávaní snehu a údržbe komunikácií, jeden z najsledovanejších atribútov fungovania samospráv. Nie som odborník na túto oblasť. Manažment kosenia vnímam najmä z estetického a zdravotného hľadiska. Preto vítam, že plánované zníženie intenzity kosenia sa nedotkne centra ani obytných zón. Nevyhnutné je včasné a úplné informovanie občanov o zmenách. Samozrejme, následne aj vyhodnotenie všetkých pre a proti, ktoré táto skúsenosť obyvateľom prinesie.

využitia eurofondov. Verejné priestanstvá a parky, ktoré majú slúžiť pre širokú verejnosť na relax sa stávajú vďaka vysokej tráve ohniskom klieštovej encefalitídy a skryšou pre odpadky a indivíduá. Príkladom toho, že sa to dá zmeniť je partnerské mesto Banskej Bystrice v USA Charleston. Vytvorili si „Homeowner's association“ (HOA), Asociáciu majiteľov domov, do ktorej symbolickou čiastkou prispievajú majitelia bytov či domov. U nás je to mesto Banská Bystrica prostredníctvom daní. HOA má zmluvu s obyvateľmi na kosenie verejného priestanstva. Výsledkom je, že tráva nikdy nepresiahne 15 cm. No a ak si nepokosíte doma v súkromí, odmerajú to, odfotia, pokosia za Vás a pošlú Vám účet. Je to široká téma a nedá sa to zhrnúť do pár riadkov. ZAaRES robí koľko vládze. Dá sa to však posunúť na úplne inú úroveň a kosiť poriadne a načas.

NA VYBRANÝCH PLOCHÁCH SA ZMENIL MANAŽMENT KOSENIA

Zmena klímy sa prejavuje zvýšením priemernej teploty vzduchu a výkyvmi počasia. V súčasnosti je u nás v Banskej Bystrici dlhšie obdobie sucha. Mesto preto musí klásť čoraz väčší dôraz na zadržiavanie a lepšie využívanie vody na verejných priestranstvách a pristúpiť napríklad aj k zmene manažmentu kosenia na vybraných plochách. Premyslenejšou a prírode blízkou údržbou zelene môžeme dosiahnuť nielen ekonomické úspory, ale aj znížiť prašnosť, zlepšiť ochladzovanie priestoru i ochranu rastlín a živočíchov.

V praxi to znamená, že na niektorých plochách v meste dôjde k zníženiu intenzity kosenia alebo k tzv. mozaikovitému koseniu. Nižší počet kosieb sa týka približne 161 tisíc m² trávnikovných plôch, čo predstavuje sedem percent z celkovej zelenej plochy v meste. Lokalít s väčším pohybom ľudí či okolia bytových domov sa nový manažment kosenia nedotkne. Frekventované lokality naďalej počítajú v priemere so šiestimi kosbami za rok.

NÁZORY NA KOSENIE SA LÍŠIA

„Niektorí obyvatelia sa dožadujú intenzívnejšieho kosenia, iní volajú po prírode blízkom manažmen-

te, po kosení s nižšou intenzitou. Nízko kosený, nepolievaný trávnik ľahko preschýna a mení sa na plochu, ktorá sa vysoko prehrieva. Je nevyhnutné akceptovať klimatickú zmenu, ktorá spôsobuje výkyvy počasia a zmierňovať jej dopad. Na celom území Banskej Bystrice vyhodnotili hlavnú funkciu jednotlivých trávnatých plôch v správe mesta a na základe toho bude správca mestskej zelene, mestská organizácia ZAaRES, už v tomto období uplatňovať diferencovaný systém kosenia,“ objasňuje Milan Lichý, druhý zástupca primátora.

PLOCHY S NIŽŠOU INTENZITOU KOSENIA

Menej časté kosenie sa týka napríklad čas-

tí ulíc Severná, Jegorovova, Na Karlove, Bakosova, Senica otočka, Jazmínová, Bernolákova, Mládežnícka, Moskovská – Vršacká ulica, Oreburská, Kvetinová, Kalinčiakova, Družby, Okružná – garáže, THK – popri potoku, Hutná ulica, Sládkovičova, Ulica Mateja Bela, Jelšovský háj, Kráľovohorská, Tatranská a Pieninská ulica.

POZOR – NEJDE O CELÉ ULICE!

Pri bytových domoch však ZAaRES kosiť neprestane. Ide o 24 plôch, ktoré sa nachádzajú napríklad na svahoch, v okolí schodísk, garáží a pod., na ktorých budú kosci vykonávať jed-

nu až dve kosby za rok. Počas dažďov sa tak dosiahne lepšie zadržiavanie vody, obmedzenie výparov i ochladzovanie priestoru. Menej kosieb bude realizovaných aj v okolí vodných tokov, ktoré ako funkčné biokoridory vytvoria lepšie podmienky pre život a migráciu živočíchov. Zoznam lokalít so zaradením do katastrálneho územia aj s presnou parcelou a odôvodnením výberu je zverejnený na stránke mesta www.banskabystrica.sk v sekcii Aktuality pri článku Záhradnícke a rekreačné služby menia na vybraných plochách manažment kosenia. Tu nájdete aj ich vyznačenie na mape.

ROZUMNÉ KOSENIE MÔŽE AJ POMÔČŤ

„Správny manažment s vhodným nastavením kosenia môže byť prospešný pre prírodu aj ľudí. Pokiaľ ide o alergické reakcie, ktoré alergikom znepríjemňujú život, silnejšie bývajú na peľ burín ako sú napríklad ambrosia, palina, žihľava, mrlík. Buriny sa na správne udržiavaných plochách vyskytujú menej. Skorým jarným kosením do polovice mája môžeme predchádzať tiež tomu, aby počas peľovej sezóny, nedochádzalo k vysokej koncentrácii peľu v ovzduší z kvitnúcej trávy,“ dopĺňa viceprimátor Lichý.

MOZAIKOVITÉ KOSENIE

Ďalším spôsobom udržateľného a prírode blízkeho manažmentu je mozaikové kosenie, pri ktorom sa nekosí celá plocha územia. Vykosia sa len priestory okolo peších komunikácií, alebo sa tráva vykosiť v pásoch či rôznych geometrických tvaroch (napríklad na Starohorskej

Kosenie závisí aj od počasia

Foto: ZAARES

ulici pri kosodrevine). V mestských parkoch budú pokosené centrálné plochy. V okolí krov a stromov sa ponechá porast vysokej trávy do vzdialenosti troch metrov. „V minulom roku sme mali zazmluvnených externých koscov, ktorí kosili 25 percent celkových plôch. Chceme si však poradiť interne a prijatím takejto manažmentu kosenia by sme si mohli vystačiť aj s vlastnými silami. Polepšili by sme si aj z ekonomického hľadiska. Pri kosení nám pomôže aj Podnik medzitrhu práce – Šanca pre všetkých. Trinásť ľudí bude mať na starosti kosenie 13 cintorínov a areálov materských škôl. Plochy s inváznymi rastlinami budú kosené pravidelne tak, aby nedochádzalo k znehodnocovaniu životného prostredia,“ dopĺňa Ivan Šabo, riaditeľ Záhradníckych a rekreačných služieb mesta.

KEDY BUDÚ KOSIŤ NA MOJEJ ULICI?

S touto otázkou sa zo strany obyvateľov stretávame často. Na stránke www.zaaresbb.sk v sekcii Zelen nájdete každý týždeň aktuálny harmonogram na nasledujúce dni. Zamestnanci ZAARESu sa pri jeho tvorbe orientujú

výškou porastu a uprednostnia vždy tie ulice, v ktorých je tráva vyššia. Závisí to aj od počtosti kosieb v danej lokalite.

BUDÚ V NAŠOM MESTE UMELO VYTVORENÉ PERMAKULTÚRNE LÚKY?

Permakultúrne lúky sú tvorené viacerými druhmi tráv alebo lúčnych kvetov. Tento pojem však neoznačuje kvetinovú lúku. Permakultúrna lúka je kosená

maximálne raz za rok a je to bežná záhradná či lesná lúka, na ktorej rastú aj alergénne druhy tráv. Nie sú preto vhodné v blízkosti bytov či domov, ale skôr na odľahlejších priestranstvách. Lepšou alternatívou pre mesto sú kvetinové lúky pestované z poľných, lúčnych, alebo záhradných kvetov. Na ich založenie je potrebných 4 – 5 rokov intenzívnej starostlivosti. Minulý rok bolo v meste vytýpovaných niekoľko lokalít, na ktorých by sa mohol zrealizovať výsev kvetinovej lúky, napr. na cintoríne v Majeri a v Parku pod Pamätníkom SNP. Na cintoríne bol výsev reklamovaný, nakoľko neobsahoval druhové zloženie kvalitnej kvetinovej lúky. Tento rok na jar sa lúka vysievala nanovo na určitej rozlohe. V súčasnosti sa o ňu ZAARES stará a v prípade, že bude vyhovujúca, vyseje sa na celú vytýpovanú plochu. V Parku pod Pamätníkom SNP bolo vzhľadom na vysoký výskyt ľudí potrebné častejšie kosenie, a absentovala tiež automatická závlaha. Tento rok sa preto v zakladaní kvetinovej lúky nepokračuje.

dmo, mar

SPOLOČNOSŤ ZAARES V TÝCHTO DŇOCH AJ VYSÁDZA A OPRAVUJE

Záhradnícke a rekreačné služby mesta spravujú 2 268 m² záhonov a kvetín v mobilnej zeleni. V centre je to približne 1 400 m², v Radvani 630 m² a v Sásovej 100 m² pevných záhonov. Druhové zloženie je každý rok iné. V roku 2020 sa symbolicky vypestovalo 20 druhov kvetov na letníckové výsadby. V uliciach nášho mesta ste už mohli vidieť šikovné zamestnankyne a zamestnancov, ktorí vytvárajú rôzne kvetinové vzory napríklad aj na

Tieto hodiny boli vytvorené pri príležitosti 20. výročia SNP

Foto: Meš BB

kruhových objazdoch. Zaujímavý je aj záhon „Kvetinové hodiny“, ktorý sa nachádza neďaleko opery. V závislosti od počasia by k 15. júnu malo byť v našom meste vysadených takmer sto percent plôch záhonov. Počas jarných mesiacov vďaka ZAARESu prebiehala na viacerých miestach aj údržba a obnova lavičiek. Nové lavičky pracovníci osádzajú po pravidelnej kontrole mo-

biliáru, ale aj na podnet obyvateľov. Vzhľadom na epidemiologickú situáciu sa tento rok podarilo natrieť až 352 ks lavičiek, nakoľko sa do práce zapojili aj zamestnanci, ktorí nemohli dočasne vykonávať svoju prvoradú činnosť. Rekonštruovali sa tiež všetky prenosné lavičky, ktoré sa umiestňujú na Námestie SNP, pred Barbakan, Prior či na Námestie Slobody. Potrebné opravy boli vykonané aj v ostatných mestských častiach.

dmo

Na lavičkách boli vymenené poškodené časti

Foto: ZAARES

Záhon pred mestským úradom

Foto: Meš BB

VIAC DETÍ V NOVÝCH PRIESTOROCH

V JÚNI SME VĎAKA EUROFONDOM DOKONČILI OBNOVU ĎALŠEJ MATERSKEJ ŠKOLY

Medzi priority mesta Banská Bystrica dlhodobo patrí aj skvalitňovanie priestorov pre najmenších. Okrem opráv z mestských financií samospráva pravidelne využíva aj mimorozpočtové zdroje. Po materských školách na uliciach Tatranská, Radvanská a Na Lúčkach je tak škôlka na Ulici 9. mája už štvrtá v poradí, ktorú sa mestu podarilo obnoviť za pomoci nenávratného finančného príspevku z Operačného programu Kvalita životného prostredia. Ďalšie práce zamerané na úsporu energií sa uskutočnili v rámci projektu „Zníženie energetickej náročnosti verejných budov – MŠ Ul. 9. mája, Banská Bystrica“.

Komplexná obnova 60 rokov starej materskej školy na Uhlisku zameraná na energetické opatrenia odštartovala už minulý rok v apríli. S projektom zameraným na rozšírenie kapacít sa následne začalo v júli 2019. Cieľom bolo rozšírenie trojtriednej materskej školy pre približne 60 detí o ďalšie dve triedy, do ktorých by mohlo pribudnúť spolu 44 škôľkarov. Za pomoci eurofondov sme zateplili 1 211 m² fasády, vymenili sme spolu 97 ks okien a dverí a bleskozvod. Rekonštrukciou prešiel aj systém ústredného kúrenia a teplej vody či meranie a regulácia spotreby

Z rozpočtu mesta bolo vyčlenených aj 80 000 eur na rekonštrukciu vnútorných priestorov materskej školy a kuchyne. Tieto opravy neboli súčasťou schválených projektov, no bolo potrebné ich uskutočniť. Počas pandemického obdobia pridal ruku k dielu aj manažment spoločnosti StankoTech, ktorému bol koncept spoločenskej zodpovednosti vždy blízky. Mestu Banská Bystrica ponúkol dobrovoľnícku pomoc, na základe

Budova škôľky po obnove

Nová kuchyňa

Pomohli aj zamestnanci spoločnosti StankoTech

V rámci zariadenia pribudli aj nové ležadlá

Budova škôľky pred obnovou

energie, v rámci čoho bolo nainštalovaných 168 svietidiel, 6 solárnych kolektorov na ohrev teplej vody a 71 radiátorov s termostatickými ventilmi, vďaka čomu sa bude môcť regulovať teplota podľa typu jednotlivých miestností. Budova materskej školy má aj bezbariérový vstup, ktorý je zabezpečený prostredníctvom schodolezu. Popri naplánovaných prácach sa navyše podarilo zrekonštruovať aj strechu a vykonať úpravu vpustí dažďovej kanalizácie. V areáli materskej školy samospráva z rozpočtu obnovila povrch prístupovej komunikácie a spevnených plôch v hodnote 36 000 eur.

čoho bolo zveľadené aj prostredie Materskej školy na Ulici 9. mája. V rámci tejto aktivity vybraní zamestnanci upravili vonkajšie okolie škôľky, vyčistili pieskoviská a oddychové zóny, skrášlili bylinkovú záhradku, natreli vstupnú bránu, a pomohli tiež pri úprave interiéru podľa predstáv vedenia škôľky. Rozšírenie priestorov MŠ na Ulici 9. mája sa realizovalo prístavbou v zadnej časti existujúceho objektu vo všetkých troch podlažiach.

V zníženom suteréne sú umiestnené šatne pre deti a priestory pre zamestnancov, ku ktorým patria aj toalety. Priestor na dvoch zvyšných podlažiach tvoria triedy, ktoré sú prepojené s už existujúcimi priestormi. Súčasťou sú nové hygienické zariadenia pre deti. Prístavba má samostatný vchod s novým schodiskom. Po obnove je materská škola na Uhlisku prispôbená pre 107 detí v piatich triedach. Stavebné práce boli ukončené 25. mája 2020. Násled-

ne bola škôlka vybavená novým zariadením v hodnote 16 039 eur. K nábytku okrem iného pribudlo aj 66 nových postieľok a 64 stoličiek pre deti. Ukončenie prác bolo naplánované na august 2020. Vďaka rýchlejšej realizácii počas pandémie bolo kolaudačné rozhodnutie správoplatnené už prvý júnový týždeň. Škôlka tak opäť otvorila svoje brány v pondelok, 8. júna 2020, čo mestu pomohlo pri umiestňovaní detí v rámci potrebných bezpečnostných opatrení po mimoriadnom období. Suma projektu zameraného na Zníženie energetickej náročnosti budovy je 203 071,93 eur, z čoho výška celkových oprávnených výdavkov je 176 642,29 eur. Nenávratný finančný príspevok predstavuje sumu 167 810,18 eur. Finančná spoluúčasť mesta je 35 261,75 eur. Pri projekte Rozšírenie kapacít sú celkové výdavky na stavebné práce, stavebný dozor a nákup vybavenia v objeme 518 236,66 eur, z toho nenávratný finančný príspevok je 417 810 eur a finančná spoluúčasť mesta je 100 426,66 eur. Projekt rozšírenia kapacít je spolufinancovaný z Integrovaného regionálneho operačného programu.

dmo

VYUŽÍVATE ZBERNÝ DVOR KOMUNÁLNEHO ODPADU V RADVANI?

Zberný dvor mesta Banská Bystrica v Radvani vznikol v roku 1996. Cieľom bolo rozšírenie služieb v oblasti nakladania s odpadom na území mesta, a tiež zvýšenie kvality života obyvateľov. Zberný dvor má priaznivý sociálno-ekonomický prínos a zvyšuje mieru triedenia komunálneho odpadu. Svojou prevádzkou pozitívne vplyva na životné prostredie. V prípade, že ho obyvatelia využijú, môžu zabrániť vytváraniu nelegálnych skládok a zvýšiť čistotu verejných priestranstiev.

Počas úspešných rokov navštívilo prevádzku zberného dvora približne 20 tisíc ľudí, ktorí odovzdali viac ako 4 000 t odpadu za rok. Počas posledných rokov však počet návštev aj množstvo odovzdaného odpadu klesol o polovicu. To sa negatívne prejavilo najmä na nakladaní s objemným odpadom, ktorý obyvatelia ukladajú ku kontajnerom, často mimo stanovené termíny, čím znečisťujú svoje okolie. Tento problém je viditeľný hlavne na sídliskách so zhustenou zástavbou, kde je miera anonymity vyššia.

KOĽKO ODPADU MÔŽEM ODVZDAŤ?

Zberný dvor v Radvani mal v minulosti obmedzené kapacity a množstvo odovzdaného odpadu na obyvateľa bolo limitované. Podľa nového prevádzkového poriadku môžete v zbernom dvore odovzdať odpad bez množstevných obmedzení. Odoberá sa bezodplatne s výnimkou drobného stavebného odpadu, pri ktorom je minimálny poplatok 0,02 eur za 1 kg. Drobný stavebný odpad (DSO) je odpad zo stavebných prác, na ktoré nie je potrebné stavebné povolenie alebo ohlásenie stavby. Zaraďujeme sem drobné zmesi betónu, tehál, obkladačiek, dlaždíc, keramiky, vrátane keramických zariadení, predmetov (umývadlá, toalety), zvyšky zeminy a kameniva, stavebné materiály obsahujúce škvaru, pórobetón a pod. Pri návšteve

zberného dvora je nutné osobne sa preukázať dokladom totožnosti a v prípade potreby platobným výmerom za komunálny odpad (vyrubený platobný výmer za komunálny odpad je podmienkou pre odovzdanie odpadov na zbernom dvore). Odpad od inej osoby je možné odovzdať len s jej splnomocnením.

ČO PATRÍ DO ZBERNÉHO DVORA?

V rámci poplatku za komunálny odpad môžu obyvatelia bezodplatne do zberného dvora odovzdať takmer všetky triedené zložky komunálneho odpadu, a to papier a lepenku (tzv. kartón), plasty, sklo, kovy, viacvrstvové

kombinované materiály na báze lepenky (tzv. tetrapaky), objemný odpad, drevo, biologicky rozložiteľný odpad či jedlé oleje a tuky. Vďaka umiestneniu EKO-skladu je od minulého roka možné odovzdať aj niektoré nebezpečné odpady ako zvyšky farieb, lakov, lepidiel a živíc, batérie či akumulátory, elektronické a elektrické zariadenia.

KEDY JE OTVORENÝ?

Prevádzkové hodiny zberného dvora sú prispôbené tak, aby ho mohol navštíviť každý. Otvorené je počas celého pracovného týždňa od 8:30 do 17:30 hod., a tiež v sobotu od 8:30 do 17:00 hod. V prípade podnetov nás neváhajte kontaktovať (separovanyzber@banskabystrica.sk, 048/43 30 454). Prevádzkovateľom je spoločnosť Marius Pedersen a.s. (infobb@mariuspedersen.sk, 048/41 86 188).

Oddelenie odpadového hospodárstva a údržby verejných priestranstiev, MsÚ BB

ČO PRE VÁS PRIPRAVILI NAŠE INFORMAČNÉ CENTRÁ?

Banská Bystrica postupne oživa. Prvý júnový deň svoje dvere pre návštevníkov otvorila Hodinová veža. Bezplatný vstup využilo 142 návštevníkov, väčšinou rodičia s deťmi. Ak ste ešte nespočítali, koľko schodov je potrebné vyjsť, aby sa Vám naskytl jedinečný výhľad, môžete tak spraviť v prípade priaznivého počasia denne od 11:00 do 19:00 hod. Vstupné je 2 eurá za dospelú osobu a 1 euro za deti a študentov. Dôchodcovia, ZŤP a deti do 6 rokov majú vstup zdarma.

LETNÁ NOVINKA

Denne prechádzame popri budovách, no nevníname ich krásu a históriu. Viete čo sa skrýva vo vnútri, komu patrili, kto v nich býval, čím sú výnimočné a zaujímavé? Nie? Pre záujemcov pripravujeme prehliadky historického centra mesta. Uskutočnia sa vždy vo štvrtok o 17:00 hod. v prípade priaznivého počasia. Zraz je pred radnicou a po námestí Vás prevedú ban-

skobystrickí sprievodcovia. Poplatok je 1 euro, deti do 6 rokov a ZŤP to majú zdarma. Začína sa už 25. júna 2020. Tešíme sa na Vás!

POTULKY MESTOM

Tento projekt je u ľudí obľúbený. Potulky mestom sa konajú raz mesačne. Najbližšie sa uskutočnia už 19. júla 2020 o 18:00 hod. Tento rok uplynie 200 rokov od otvorenia prvej mestskej nemocnice. Čo predchádzalo jej vzniku a čo nasledovalo potom? Ak chcete vedieť odpovede, stretneme sa pri Morovom stĺpe. Poplatok je 2 eurá, deti do 6 rokov a ZŤP zdarma.

POŽIČOVŇA ELEKTROBICYKLOV

V Turistickom informačnom centre na autobusovej stanici sme už sprístupnili požičovňu elektrobicyklov, ktoré si môžete požičať každý deň v týždni od 8:00 hod. Cena za požičanie na deň, max. však na 8 hodín, je 40 eur. Využiť môžete aj polovičnú zľavu „1 + 1 zdarma“ z kupónovej

knižky „Relax a wellness v regióne“, ktorá je v predaji v oboch informačných centrách. Bližšie informácie nájdete na stránke www.visitbanskabystrica.sk.

NIELEN PRE ZBERATEĽOV

K tohtoročnému 525. výročiu založenia Thurn a Taxisovej spoločnosti sme pripravili mince, ktoré sme čitateľom Radničných novín predstavili v marcovom čísle. V predaji sú v oboch informačných centrách. Novinkou je aj suvenírová bankovka s motívom práce kotlárov v Medenom hámri, ktorá bude v predaji koncom júla.

IC a TIC BB

OBNOVA VÝTVARNÝCH DIEL V BANSKEJ BYSTRICI MÔŽE BYŤ PRÍKLADOM DOBREJ PRAXE AJ PRE INÉ MESTÁ

Banská Bystrica má spracovaný zoznam výtvarných diel vo verejnom priestore, ktoré pred mnohými rokmi vytvorili a osadili v rôznych častiach mesta známi akademickí sochári. Banskobystričania veľakrát možno ani netušia, čo niektoré diela znamenajú a zobrazujú. Mesto zaisťuje ich pravidelnú údržbu a ošetrovanie, aby ich význam a históriu mohli poznať aj budúce generácie.

Fotograf: M. B.

Samospráva každoročne zabezpečuje obnovu a čistenie výtvarných diel, ktoré sa nachádzajú snáď vo všetkých mestských častiach. Zároveň sa zameriava na údržbu pamätníkov i pomníkov, a v spolupráci s cirkvou aj na čistenie a opravu

vy hrobov významných dejateľov. Banská Bystrica sa okrem toho ako jedno z mála miest nebojí púšťať aj do ambicióznějších projektov, a vďaka získavaným dotáciám sa venuje tiež starostlivosti o vojnové hroby. V roku 2017 prešli očistením o. i. dve pamätihodnosti mesta, výtvarné diela Michala Kerna Mobil a Univerzum. Ďalší rok bol významný odhalením Monumentu na Vojnovom cintoríne z prvej svetovej vojny v Majeri

a osadením pomníka na mieste zaniknutých hrobových miest v Podlaviciach. Pred rokom samospráva odstránila nečistoty z diela Obytná

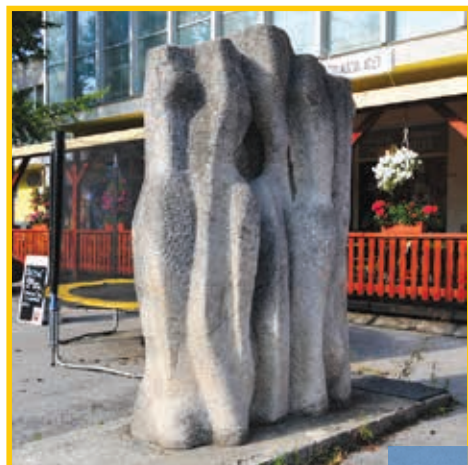
plastika akademického maliara a sochára Jaroslava Kubičku, ktoré sa nachádza na Bakossovej ulici 33. Zároveň bola vykonaná údržba Pamätníka padlým v 2. sv. vojne, ktorý sa nachádza na Radvanskej ulici v areáli základnej školy. Očistením prešiel aj Pomník M. R. Štefánika pri zvonici na Sásovskej ceste, hroby Terézie Vansovej a Oskara Petrogalliho.

Diela Michala Kerna Univerzum (Stará Sásová) a Mobil (Fončorda) po vyčistení a ošetrovaní v roku 2017

VÝBER DIEL NA OBNOVU MÁ PRESNÉ POSTUPY

Opravy výtvarných diel, na ktorých sa prejavil zub času sa realizujú postupne, podľa stavu poškodenia a umeleckej hodnoty diela. Pri obnove sôch ide o procesy: odsolovanie, odstraňovanie nečistôt, machov, lišajníkov, doplnenie úbytkov, tmelenie, ale aj petrifikáciu, hydrofobizáciu či farbené zjednotenie. „Sú to metódy, ktorými je možné odstrániť zašpinený povrch, a predĺžiť tak krásu týchto diel. Úprava zabezpečuje ochranu povrchu do budúcich rokov a ich život v pôvodnej kráse pre ďalšiu generáciu,“ hovorí historička architektúry Klára Kubičková.

V aktuálnom roku prešlo čistením a komplexnou obnovou päť výtvarných diel. Ide o dve sochy z dielne Karola Dúbravského na Hurbanovej ulici 6 pod názvom Deva (1969) a na Jesenského ulici 21 Chlapček (1971) a Pilier (1997) od Enza Marinelliho na Námestí Slobody 2. Ošetrované boli aj dve sochy vyhlásené za pamätihodnosti mesta uznesením mestského zastupiteľstva v roku 2016. Plastika Fontána v Dolnej ulici 62 od skupiny tvorcov Mikuláša Palka, Pavla Reka a Jiřího Rommery a socha Športovci od Milana Štefunka, ktorá stojí pred športovou halou Štiavničky a vznikla pravdepodobne v roku 1967 po výstavbe športoviska.

Údržba diela realizovaná umelecko-remeselným postupom

MESTO KOMUNIKUJE AJ S AUTORMI A DEDIČMI AUTORSKÝCH PRÁV

Postupy obnovy diel konzultuje mesto s teoretikmi a historikmi umenia, pamiatkarmi, architektmi, reštaurátormi a umelcami. Mestský úrad spolupracuje s historičkami umenia a odborníkmi: PhDr. Klárou Kubíčkovou, Mgr. Zuzanou Majlingovou, Ing. arch. Ivanom Siláčom, PhD., Mgr. Miloslavou Borosovou Michalcovou, Mgr. Sabinou Jankovicovou, ArD. a ďalšími. Pri náročnejších projektoch pripravujú odborníci odporúčania a znalecké posudky, v rámci ktorých identifikujú stav diela, popíšu jeho význam, autorské a licenčné práce, a zároveň navrhnu riešenia a opatrenia na nápravu. „So skupinou odborníkov sa dlhodobo venujeme aj poškodeným dielam v Parku pod Pamätníkom SNP, konkrétne Poľné znaky od Vladimíra Kompánka

Möbiová páska sa nachádza na Hornej 77 v blízkosti mestského úradu

a Detské ihrisko (autor neznámy). Zároveň komunikujeme s dedičmi autorských práv v prípade diela Möbiová páska od Štefana Belohradského, ktorá sa

Bystrici. Pri rozsiahlejšej údržbe a prestavbe vojnových hrobov sa riadime rozhodnutiami Ministerstva vnútra SR.

Poľné znaky od Kompánka si vyžadujú obnovu

nachádza v blízkosti mestského úradu a má vážne poškodený podstavec,“ objasňuje Jana Pelikánová z Oddelenia kultúry MsÚ v Banskej Bystrici. Pri národných kultúrnych pamiatkach, ktoré sú umiestnené v mestskej pamiatkovej rezervácii sa ošetrovanie diel rieši na základe rozhodnutia a pod dozorom Krajského pamiatkového úradu v Banskej

OBNOVA VÝTVARNÝCH DIEL MÔŽE NIEKEDY NARAZIŤ NA KOMPLIKÁCIE

Plastiky osadené k 35. výročiu SNP, ktorých autorom je Mikuláš Palko boli vyhlásené uznesením MsZ za pamätihodnosť mesta v roku 2016. „V roku 2018 sme komunikovali s autormi týchto plastík, aby sme s nimi odkonzultovali zámer a koncepciu obnovy. Na základe toho sme zabezpečili ich očistenie a podopretie jedného nahnutého bloku. Keďže ide o finančne náročnejší projekt, na ďalšiu fázu obnovy potrebujeme nájsť v mestskom rozpočte finančné prostriedky, prípadne požiadať o dotácie či mimorozpočtové zdroje. Plastiky sa nachádzajú v ochrannom pásme plynovodu, preto sa všetky práce v budúcnosti budú musieť realizovať pod prísny dohľad odborníkov,“ dopĺňa Pelikánová z oddelenia kultúry.

Palkove plastiky sa nachádzajú pri Uľanke, Jakube a Badíne

VÝTVARNÉ DIELA SÚ AJ TÉMOM KOMISII MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Informácie o stave diel sú pravidelne prezentované Komisii pre pamätihodnosti mesta a Komisii MsZ pre kultúru. Skupina odborníkov rozoberá realizované i plánované opravy a konzultuje postupy ich zveľadenia. Ak by mesto nepristupovalo zodpovedne k ochrane a ošetrovaniu výtvarných diel, zvetrávanie či rozklad náletovej zelene by spôsobili ich poškodenie a postupný zánik. „Je skvelé, že vôbec nejaké mesto takto pristupuje k obnove diel na svojom území. Javí to znaky systematickej, systémovej a vysoko odbornej práce nielen pracovníkov na mestskom úrade, ale aj ostatných zainteresovaných,“ potvrdzuje architekt Ivan Siláči.

Práce na obnove Obytnej plastiky na sídlisku „Sever“ spočívali aj v injektáži veľkých prasklín nízkoviskóznou živcou

PRÍĎTE SA DOZVEDIEŤ VIAC

Informácie k jednotlivým dielam nájdete záujemcovia na webe www.vytvarnedielabb.sk alebo v publikáciách Pamätihodnosti mesta Banská Bystrica z roku 2019 a v knižnom vydaní Pomníky, pamätníky a pamätné tabule, ktoré vzniklo s finančnou pomocou mesta v roku 2016.

V prípade, že sa chce niekto o výtvarných dielach dozvedieť viac, je srdečne vítaný na podujatí v rámci Týždňa architektúry. Prechádzka mestom spojená s následnou diskusiou v kultúrnom centre Záhrada sa uskutoční 3. októbra 2020.

mar

CEZ VÍKENDY A SVIATKY
6.6.-27.9.2020

CYKLOBUS

viac info na www.centralslovakia.eu/cyklobus

Smere	Čas	Stavisko
DO NOVALY	9:45	Sobota, nedeľa a sviatok
MALÝ STUREC	7:45	Nedeľa, 1.8. a 15.8.
ŠACHŤICKÝ	13:00	Nedeľa, 1.8. a 15.8.
BANSKÁ BYSTRICA		Strieborné nám.
HROCHOT KYSLINKY	7:30	Sobota
CHATA NAD TAJOVOM	13:00	Nedeľa

Logos: OOCR Stredné Slovensko, Mesto Banská Bystrica, Slovenská republika, Banskobystrický úrad, Slovenský úrad pre životné prostredie, Slovenský úrad pre kultúru a dedičstvo

LETNÉ TURISTICKÉ AUTOBUSY SÚ OPĎ V AKCII

Obmedzenia spojené s koronavírusom postupne odznievajú a s príchodom novej letnej sezóny sa aj tento rok môžete tešiť na populárny Cyklobus. Rovnako ako minulú sezónu Vás zavezie do obľúbených destinácií v okolí Banskej Bystrice. „Nenastali žiadne zmeny týkajúce sa trás a cieľových zastávok, cyklistov odvezieme do rôznych kútov regiónu. Vďaka cyklobusu sa dostanú do Kremnických vrchov, pod Poľanu, do Veľkej Fatry, do prímestského strediska Šachtičky i na verejnosťou najviac navštevované Donovaly,“ uvádza výkonný riaditeľ OOCR Stredné Slovensko Jirí Pěč. Cyklobus minulý rok previezol viac ako dvetisíc nadšencov cykloturistiky. Veríme, že tento rok jeho obsadenosť stúpne, nakoľko cykloturistika je šport, ktorý je na Slovensku stále obľúbenejší. Cyklobus odštartoval sezónu už prvý júnový týždeň a počas víkendov a sviatkov bude premávať až do 27. septembra 2020. Ďalším autobusom, ktorý sa vracia na scénu je Turbus, ktorý už tradične vyvezie peších turistov z Banskej Bystrice až ku Horskému hotelu Kráľová studňa. Jeho zámerom je okrem sprístupnenia krás Veľkej Fatry širokej verejnosti aj chránenie prírody zníženým počtom prichádzajúcich áut. Turbus premáva počas víkendov a sviatkov, od začiatku mája až do 31. októbra 2020. Dvojicu letných autobusov doplní v horúcich dňoch Aquabus, ktorý pre svojich návštevníkov pripravuje Holidaypark Kováčová. Ten privezie k bránam obľúbeného kúpaliska ľudí zo všetkých častí Banskej Bystrice. Podľa nariadení hlavného hygienika SR budú autobusy pravidelne čistené. Vzhľadom na prevenciu a trvajúce obmedzenia sú pasažieri povinní nosiť počas cesty autobusom rúško. Podrobné informácie a tipy na výlety nájdete na webe www.centralslovakia.eu.

OOCR Stredné Slovensko

VEČER FILMOVEJ HUDBY

Kultúra sa do našich životov vracia aj napriek mimoriadnej situácii, ktorá v uplynulých mesiacoch zasiahla aj Slovensko. Robotnícky dom v Banskej Bystrici ožije v rámci kultúrneho leta už 10. júla 2020! Tešiť sa môžete na špeciálny večerný koncert Movie kvarteta pod vedením Andreja Barana. Návštevníci sa započúvajú do sveta filmovej hudby, o ktorej sa zároveň dozvedia viac. „Ako členovia hudobného zoskupenia dlhé roky nahrávajú filmovú hudbu nielen v Bratislave, ale aj v štúdiách v Prahe či vo Viedni. Nahráli sme ju k mnohým svetovým počítačovým hrám, seriálom a filmom. Z najznámejších možno spomenúť Assassin, Mission: Impossible, Van Helsing alebo seriál Hercule Poirot,“ uviedol huslista Andrej Baran. Koncert v meste pod Urpínom je bezplatný a uskutoční sa na nádvorí Robotníckeho domu. Kapacita je obmedzená, a preto je potrebné zabezpečiť si lístky vopred. Nájdete ich v Informačnom centre na Námestí SNP alebo si ich môžete zarezervovať e-mailom na lydia.baranova@banskabystrica.sk. V prípade zlého počasia bude koncert premiestnený do sály. Návštevníci si budú môcť prezrieť aj výstavné priestory Robotníckeho domu.

Robotnícky dom – referát, MsÚ BB

Vystúpenie Movie kvartet počas Radvanského jarmoku

MÁME AUTOBUS S RÚŠKOM

Slovenská autobusová doprava Zvolen, a. s. uviedla v meste do pohybu autobus zobrazujúci detské rúško, ktoré sa usmieva. Grafika poukazuje na stále aktuálnu potrebu ľudí zostať zodpovední. S uvoľnením opatrení teda naďalej v meste rezonuje apel na zachovanie zodpovedného správania sa. Sociálny distanc, dezinfekcia osôb aj priestorov či pretrvávajúca potreba nosiť rúška napr. v autobusoch. Práve rúška sa stali symbolom obdobia spojeného s pandémiou. Dopravca SAD Zvolen sa rozhodol tento prvok použiť na kreatívny polep, ktorý má viacero významov. „Pre nás bolo, a stále je, obdobie pandémie veľmi citlivým obdobím, v ktorom sme hneď na začiatku museli na situáciu zareagovať rýchlo a správne. Prioritou bolo nájsť cestu ako službu poskytovať a pritom sa zachovať zodpovedne. Polep znázorňujúci rúško má byť akýmsi mementom celého obdobia a detský úsmev zas náznakom prichádzajúcich lepších čias. Nikto nevie povedať dokiaľ bude nosenie rúšok nápomocné. Ak chceme chrániť seba, naše deti, zraniteľné skupiny, mali by sme v tejto ceste pokračovať a aj naďalej ostať zodpovední,“ uvádza Adrián Polóny, predseda predstavenstva spoločnosti SAD Zvolen, a.s. Úsmev na rúšku by mal pomôcť privítať nový vývoj situácie pozitívne. Prijaté obdobie, v ktorom síce rúško ostane súčasťou našich životov, avšak, smerujúcich k návratu do normálu. Autobus zaujme verejnosť na cestách v Banskej Bystrici, kde jazdí ako súčasť vozového parku MHD.

SAD ZV, a.s.

Takýto autobus nájdete na našich cestách

Foto: archív SAD Zvolen

POZORNE SI VŠÍMAJTE SVOJE OKOLIE

KONTAKTY V OKRESE BANSKÁ BYSTRICA
URČENÉ NA POMOC DEŤOM A RODINÁM

ORGANIZÁCIE POSKYTUJÚCE POMOC

MESTO BANSKÁ BYSTRICA

nízkoprahové sociálne služby - ubytovanie - krízová intervencia - poradenstvo - terénna práca

048 4330 710

karol.langstein@banskabystrica.sk
dana.boroska@banskabystrica.sk

TEL. LINKA ÚSTREDIA PRÁCE, SOC. VECÍ A RODINY

bezplatná non stop telefónická linka pre nahlásenie
prípadov zanedbávania starostlivosti o deti

0800 191 222

CENTRUM PEDAGOGICKO- PSYCHO. PORADENSTVA

špecializované pedagogicko-psychologické poradenstvo

048 4134 751

podatelna@cpppabbb.sk

DIECÉZNA CHARITA BANSKÁ BYSTRICA

poskytovanie sociálnych a zdravotných služieb

0904 481 981

dpg@charitabb.sk / radoslavbujdos@gmail.com

POMOC OBETIAM - BANSKÁ BYSTRICA

informačná kancelária pre obeť trestných činov B. Bystrica

0961 605 790

monika.cibulova@minv.sk / pomocobetiarn@minv.sk

NÁVRAT, O.Z.

Centrum Návrat v Banskej Bystrici -
náhradná rodinná starostlivosť a sanácia rodín v ohrození

048 4143 897

navratbb@navrat.sk

V PRÍPADE NEBEZPEČENSTVA/ POLÍCIA / 158

WWW.DETSTVOBEZNASILIA.GOV.SK

koordinátor ochrany detí pred násilím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny BB
2/3

Počas mimoriadnej situácie boli mnohé deti, mladí a dospelí izolovaní, frustrovaní a ohrození vplyvom a nárastom patologických javov či závislostí členov domácnosti. Hoci sa fyzická izolácia pomaly končí, tá psychická môže neustále pretrvávajúť. Obe však číhajú za zatvorenými dverami, kde sa začína prebúdzajúť a rásť domáce násilie. V tomto náročnom období sa mnohé inštitúcie snažia rozširovať svoje aktivity a chrániť tých najzraniteľnejších – deti a ženy, ktoré sú obeť domáceho násillia. Nenahraditeľnú úlohu v systéme ochrany však zohrávajú občania, pretože medzi štyrmi stenami sa násilie stáva živnou pôdou pre násilníka. Obete neraz nemajú možnosti obvyklej pomoci, pretože páchateľ môže byť stále nablízku. Ak máte podozrenie, že niekto vo Vašom okolí je týraný či inak zneužívaný, alebo ste sami obeťou, volajte na políciu. Zanedbávanie starostlivosti o deti môžete nahlásiť aj na linku ústredia práce. Svojim obyvateľom sa v rámci rôznych aktivít usiluje pomáhať aj mesto Banská Bystrica. Či už priamo v teréne alebo prostredníctvom Odboru sociálnych vecí, ktorého odborníci pomáhajú sprostredkovať nízkoprahové sociálne služby, poskytujú poradenstvo v ťažkých životných situáciách či krízovú intervenciu. Majme na pamäti, že ak sa na nás obráti obeť domáceho násillia s prosbou o pomoc – neposudzujeme, nakoľko sú informácie, ktoré uvádza, podľa nás pravdivé a násilie závažné. Požiadajte o pomoc je ťažký a dôležitý krok. Snažme sa ľuďom v núdzi pomôcť. Ďalšie informácie a kontakty na pomoc ľuďom zasiahnutým násilím nájdete na www.zastavmenasilie.gov.sk

P. Lamoš, ÚPSVaR BB

POZÝVAME VÁS DO SVETA BÁBOK S DUŠOU

Oblíbenú expozíciu v Robotníckom dome, ktorá je venovaná bábkarskej rodine Dušovcov sme od 1. júna opäť otvorili. Jej názov je Svet bábok s dušou a návštevníci sa môžu tešiť na maňušky, marionety či tieňové divadlo z dielne Miroslava Dušu. Okrem hry s bábkami najmenším na plátne premietneme rozprávky Pa a Pi. Majú Vaše deti rady tvorivé dielne? Na tých našich si dokonca skúsia vyrobiť vlastnú bábkú! Navštíviť nás môžete v týždni od 22. do 25. júna v čase od 10:00 do 11:00 hod. alebo od 15:00 do 16:00 hod. Počet miest je obmedzený a priestor medzi jednotlivými prehliadkami budeme dezinfikovať. Vzhľadom na situáciu je preto potrebné nahlásiť sa vopred (zuzana.kohutova@banskabystrica.sk, +421 48 43 30 522). Tešíme sa na Vás.

Robotnícky dom – referát, MsÚ BB

Čakajú na Vás tvorivé dielne i bábky

Foto: MsÚ BB

OBLÍBENÉ SÍDLISKOVÉ VEČERNÍČKY BUDÚ!

**Náš
TIP**

Už niekoľko rokov sú neodmysliteľnou súčasťou leta v našom meste aj rozprávkové Sídľiskové večerníčky, ktoré sa stali tradíciou nielen pre deti, ale aj pre ich rodičov. Tohtoročné predstavenia odohrajú divadelné súbory, ktoré pôsobia na území nášho mesta. Svojimi rozprávkami opäť potešia najmenších na Fončorde, v Sásovej, v Radvani a v Podlaviciach. Ako prvé sa predstaví Divadielko z klobúka na nádvorí Tihányiovského kaštieľa. Už v soboru, 4. júla 2020 o 17:00 hod. odohrá edukatívno-zábavnú rozprávku Králiky z klobúka. Divadlo Clipperton rozveselí deti vtipne spracovanou rozprávkou o dobrom

Prvé predstavenie sa uskutoční už 4. júla

a láskavom zbojníkovi Rumcajsovi, a to 25. júla 2020 o 17:00 hod. na ihrisku Rudohorská v Sásovej. Druhá augustová sobota o tom istom čase bude patriť Divadlu z domčeka,

ktoré najmenším vyrozpráva o trampotách poštára Znamku na detskom ihrisku v Podlaviciach. Posledné naplánované predstavenie sa uskutoční pri Základnej škole Spojová na Fončorde 22. augusta 2020, tiež o 17:00 hod. Spreádzajú ním budú Fónka a Tónka z Gramofónie od Harry Teater a poputujú svetom na Časostroji-gramostroji. Plne si uvedomujeme vážnosť momentálnej situácie, a preto pri organizovaní jednotlivých podujatí budeme rešpektovať nariadenia vlády a dodržiavať bezpečnostné opatrenia. Veríme, že aj tento rok budú sídliskové večerníčky plné smiechu a radosti.

Robotnícky dom – referát, MsÚ BB

GUSTÁV TEOFIL LIBAY

(1812 – 1853)

Slávny banskobystričský zlatník Samuel Libay (1782 – 1866) vychoval v manželstve s Frederikou Schröppelovou (1789 – 1862) šesť detí, štyroch chlapcov a dve dievčatá. Popri najznámejšom z detí, druhorodenom Karolovi Ľudovítovi (1814 – 1888), výtvarnom umelcovi, sa na významnú osobnosť vypracoval aj prvorodený syn Gustáv Teofil. Bol uznávaný lekár.

ŽIVOT V RODNOM MESTE

Gustáv Teofil sa narodil 4. júna 1812 v Banskej Bystrici. Krstnými rodičmi sa mu 5. júna stali Gottlieb Zendy s manželkou Rozáliou z Bratislavy a zlatník Ľudovít Kolbenheyer s manželkou Teréziou z Banskej Bystrice. V bežnom živote používal neskôr iba meno Gustáv. V rokoch 1821 – 1824 navštevoval donatistickú a gramatickú triedu na tunajšom Evanjelickom gymnáziu. Školy boli triviálne, nedelili sa na triedy. Žiaci boli rozdelení do skupín. Podľa pomôcok sa nazývali tabulisti, sylabisti, donatisti, gramatisti.

MEDICÍNA SA MU STALA POVOLANÍM A POSLANÍM

Gustáv Libay vyštudoval v Bratislave medicínu a stal sa lekárom. Bol aj autor prác o príprave liečiv zo zlúčenín jódu, venoval sa výskumu a liečeniu syfilisu, prispieval do odbornej medicínskej literatúry. Jeho články sa zachovali v lekárskej knižnici a vychádzali v lekárskom časopise Orvosi Tár (Lekársky kalendár), ktorý editovali Pál Bugát, Ferencz Schédel a Ferencz Flór. V januárovom vydaní 1842 (3. ročník, 1. zväzok, 4. číslo) uverejnil Gusztáv Libay článok Bujakór orvoslása higany nélkül (Liečba lymfatickej choroby bez ortuti), neskôr v ročenke doktorov chirurgie Tapasztalatok a bujasenyves férfiak higanynélküli orvoslása körül a cs. kir. bécsi közönséges kórházban (Skúsenosti s liečením syfilisu u mužov bez ortuti v nemocnici vo Viedni), kde sprístupnil získané poznatky z liečby syfilisu na mužskom oddelení v cisárskej verejnej nemocnici vo Viedni. Podľa záznamu v anotácii sledoval chirurg Gusztav Libay liečbu a jej výsledky na pacientoch od začiatku októbra 1839 do konca apríla 1840 a venuje sa aj podrobnému opisu liečebnej metódy s niekoľkými komentármi. Ďalší článok pochádza tiež z už spomínaného lekárskeho časopisu (3. ročník, 1. zväzok, 5. číslo, 30. január 1842) a je pokračovaním medicínskej problematiky o liečbe syfilisu. Hlavným dielom lekára Gustáva Libaya je Dissertatio inauguralis-pharmacologica de jodo, ejusque praeparatis, ktoré vyšlo vo Viedni v roku 1837. Gustáv Libay pôsobil ako

cisársko-kráľovský banský fyzikus – úradný, mestský lekár v Sedmohradsku v rumunskom meste Oravica (rum. Re ita, maď. Resicabánya, nem. Reschitz), priemyselným centrom banátu, ktoré má v súčasnosti okolo 80 tisíc obyvateľov.

RODINNÝ ŽIVOT

Gustáv Libay sa ako 32-ročný oženil. V Budíne si 16. novembra 1844 vzal za manželku katolíčku a budínsku rodáčku Rozáliu Unger (1811 – 1899). Po sobášii žili manželia v Oravici, kde sa im narodili tri deti: Irena (16. decembra 1847 – 31. decembra 1853), Ľudovít (9. apríla 1849 – 2. mája 1850) a Mária Frederika Ľudovíta (16. septembra 1852 – neznámy rok).

skokatolícky kňaz Ján Knezevich ho 30. júna 1853 pochoval v Herkulových kúpeľoch (Băile Herculane) v Mehadii.

PÁTRANIE ĽUDOVÍTA LIBAYA PO STARŠOM BRATovi

Celoživotným prianím Gustávovho brata Ľudovíta bolo nájsť hrob svojho brata. V roku 1881 sa preto obrátil s prosbou na farský úrad v Mehadii. Vtedajší správca farnosti mu s ľútosťou oznámil v liste z 30. júna 1881 adresovanom do Banskej Bystrice, že hľadaný hrob jeho brata Gustáva sa mu nepodarilo nájsť. Poslal mu len kópiu matričného výpisu o jeho úmrtí.

OSUDY RODINNÝCH PRÍSLUŠNÍKOV

Po smrti Gustáva Libaya žila vdova Rozália v Budíne, kde počas vianočných sviatkov 24. decembra 1899 ako 88-ročná zomrela. V Budíne zomrela 31. decembra 1853 na týfus aj 6-ročná dcéra Irena. Mladšia Mária ostala žiť v Banskej Bystrici, kde sa ako 23-ročná vydala 16. októbra 1875 za Alfréda Žiwsu, kapitána c. k. 45. pešieho pluku arcikniežaťa Žigmunda. Alfréd zomrel 9. októbra 1912 v Troppau (Opava, nem. Troppau, lat. Opavia/Oppavia).

SPOMIENKA NA GUSTÁVA LIBAYA NA BANSKOBYSTRIČKOM EVANJELICKOM CINTORÍNE

Libayovci sú pochovaní na miestnom Evanjelickom cintoríne v Banskej Bystrici. Náhrobok je neprehliadateľným umeleckým dielom. V prednej časti je vložená tabuľa s nápisom: Familie S. LIBAY's Ruhestätte. Podľa evidencie Evanjelického farského úradu a. v. v Banskej Bystrici ide o rodinnú dvoj hrobku rodiny Libayovcov. Pozornosť si zaslúži zadná strana náhrobku, v ktorej sú vložené dve platne z bieleho mramoru, tretia – najvrchnejšia platňa na náhrobku chýba. Na spodnej platni je vyryté práve meno: Herr Gustav Libay. Aj takýmto spôsobom si rodina uctila svojho potomka, ktorý predčasne zomrel mimo svojho rodu.

F. Glocko, Stredoslovenské múzeum

Mehadia

Hrob v Banskej Bystrici

SMUTNÝ A PREDČASNÝ KONIEC

Na jednej zo služobných ciest ochorel Gustáv Libay na kiahne, z ktorých sa liečil v starobylých rímskych kúpeľoch v meste Mehadia v juhozápadnom Rumunsku. Tam 29. júna 1853 ako 41-ročný nečakane zomrel. Miestny rím-

O PRVÝCH BANSKOBYSSTRICKÝCH AKTIVISTOCH?

Môže zveľaďovanie životného priestoru a ducha, umenie, kultúra, sociálne cítenie, ochrana prostredia pre život či ochrana prírody fungovať aj vtedy, keď majú ľudia existenčné problémy? Keď sú choroby, hladomory, pohromy alebo vojny? Áno, môže. V minulosti nášho mesta máme o tom dokonca aj dôkazy. Nejde len o ojedinelé bohumilé činy bohatých mecenášov alebo presvedčených humanistov, ale aj o aktivity celých skupín, ktoré vznikali na podporu dobročinnosti a verejného blaha.

Nepôjde o členov banskobysstrického Spolku milovníkov kvetín Hortensia z r. 1911, a teda ani o okrášlenie uličných oblokov a balkónov kvetinami. Nebude to ani o členoch Spolku ochrany prírody a proti týraniu zvierat či Spolku pre ochranu prírody a okrášľovanie domova, ktorý v r. 1927 založil profesor Jan Roubal. Chránil prírodu na Urpíne, stromoradia na prvom bystrickom Korze (Nám. Š. Moysesa) či pri Kasárňach na Súdobnej (Skuteckého) ulici. Príbeh prvých aktivistov sa odohral ešte o 100 rokov skôr...

BOL O OCHOTNÍCKOM DIVADLE...

Ako píše Emil Jurkovich v texte „O divadelníctve a starom divadle v Banskej Bystrici“ z publikácie Historické besednice z r. 1910: „divadelníctvo v Bystrici fungovalo najprv ako predstavenia putovních komediantov, o ktorých sa Mestská rada niekedy pochvalne vyjadrovala ako o putovních vznešených hosťoch.“ Hrávali sa aj školské drámy. Divadelnými sálami boli verejné priestranstvá alebo súkromné priestory meštianskych domov vo veľkých „cimrách“ (do dvora) či „štubách“ (do ulice). Zaujímavým zvykom boli školské predstavenia raz ročne u richtára spolu s večerou, platené za verejné peniaze. Za čias jezuitov sa hrali školské trojkráľové hry na biblické témy, Veľkonočné pašie, Betlehenské hry, ale aj hry na témy zo svetových dejín a legend.

VSTUPNÉ SA NEVYBERALO

Išlo o dobromyseľné darcovstvo. Divákmi boli bohatí mešťania aj chudobnejšia vrstva. Výťažok venovali napr. na mestský Fond chudoby. Pre hercov bolo odmenou morálne víťazstvo. V dobách rôznych pohrôm sa objavujú ochotníci, ktorí sa pre „zmiernenie začínajúcej núdze spolčujú, a aj touto cestou chcú svojimi ušetrnými grošmi napomôcť ťažkému osudu nešťastníkov.“ Ich členmi sú dámy a páni z najurodzenejších rodín mesta (1799). Konajú sa úspešné predstavenia a zbierajú sa peniaze na dobročinné účely.

S ÚSPECHMI PRIŠLI AJ PROBLÉMY

Spôsobené boli závisťou a nevraživosťou. Znechutení ochotníci oznámili Mestskej rade, že končia: „Rada prijala správu veľmi smutne, pretože doteraz s vynikajúcimi výsledkami podporovala inštitúcie ľudskej spolupatričnosti a veľmi prosila prítomných pánov, aby sa práve vďaka vytyčenému šľachetnému cieľu postavili proti neúprosným oho-

váraniam, a aby pobádali aj zaostávajúcích do ďalšej činnosti, vďaka ktorej dosiaľ získali nezameniteľné sympatie triezvejšej časti publika. Ale už sa tomu nedalo pomôcť. Dobrý súbor sa rozpadol.“

VŠETKO SA ZAČALO ZNOVA

V r. 1829 pod vedením baróna Antona Radvanského, hlavného notára Zvolenskej stolice a rytiera Františka de la Forta, vojenského komissára: „Opäť sa zrodí nadšenie a nasleduje ho taká činnosť, že jej niet páru. Veru, bolo potrebné toto povzbudenie a hlavne takto nazbierané peniaze, pretože rany 30-tych rokov sa hlboko vrezali do tela biedneho národa. Po prevej cholere nespočetné siroty oplakávali otcov a matky, bolo im treba na šaty na chlieb. Onedlho na to nastala bieda, ktorá poriadne preriedila rady inak početných žobrákov, a nakoniec povodeň zničila Budín, Pešť a mnohé zadunajské mestá. Každý natrčal ruku za chlebom, každý prosil o pomoc toho, ktorý bol osudom ušetrný. Ani naši chrabrí ochotníci neostali pozadu, a čoskoro získali za predstavenia 200 zlatých, ktoré poslali trpiacim povodňou. Palatín Jozef sa 4. 9. 1839 poďakoval v srdečnom liste za ich dar.“ Spoločnosť aktivistov rozširovala, zaktivizovala aj iné oblasti mestského života, napr. vznik Potravinárskeho družstva či mestskej nemocnice a dojčenskej opatrovne, lenže: „...nechcela pôsobiť len v oblasti charity, ale za svoj cieľ si vytyčila aj skrášlenie mesta.“

HOVORIL O PARKU A KORZE

Ďalším činom bolo postavenie bystrického „dvorného divadla“ na dvore Radnice. „Kamené divadlo“ pre 300 divákov bolo len o štyri roky mladšie ako budapeštianske. Začalo sa stavať 10. 5. 1840 a zaniklo po požiari v r. 1908. Zriadené bolo z iniciatívy aktivistov za pomoci richtára Jozefa Glabitsa (Glabiča). Komora vtedy strážiť všetky výdavky mesta: „Vyhúťali teda čosi iné. Nahlásili, že treba postaviť väzenské cely

na radničnom dvore pre zadržaných zločincov, a keďže je veľa zloduchov, tak treba veľa ciel pre týchto pánov. Za prostriedky postavili jednu či dve cely, ale aj divadlo, a aby nebolo veľmi na očiach, tak ho postavili na radničný dvor.“

AKTIVISTI ZNÁŠALI VÝDAVKY

„Divadlá iných miest sa stavajú z verejných príjmov, amortizačných pôžičiek, alebo lepšie, za štátne peniaze. Staviteľia nášho divadla nepoznali takéto lacné finančné zdroje, ktoré vznikajú po článkoch v novinách, hlučných schôdzach a tichej agitácii. Ale ich zdroj bol o to bohatší. Bol to patriotizmus, ochota prinášať obeť a túžba po dôstojnom kultúrnom stánku.“ Neskôr sa aktivisti dali úplne do služieb dobročinnosti, ešte predtým však vysadili stromy na Arpádovom (Mestský park) a Matejovom námestí (Mestský zámok).

VŠETKO POHLA SKUPINA NADŠENCOV

Na Dolných lúkach (tiež Špitálska lúka) bystrickí nadšenci dali vysadiť topoľové stromoradie po obvode, a tiež niekoľko stromov vo vnútri pozemku, ako základ nového Mestského parku. A ako vzniklo bystrické Korzo? Mestský zámok mal vodnú priekopu napojenú na mestský vodovod. V priekope slúžiacej na obranné účely chovali šľachtené kapry, z ktorých sa minulo najviac na hostinách mestskej rady. O jej čistotu sa starali obyvatelia okolitých dedín, túto povinnosť však zanedbávali a voda zapáchala. Preto priekopu z hygienických dôvodov začali zasýpať. Zostalo len jazierko na mieste, kde je dnes tržnica. V r. 1840 na naliehanie vojenského komisára Františka de la Forta jazierko zasykali. Zbúrané boli aj múry a hradný areál dostal približne takú podobu, v akej ho poznáme dnes. Na voľnej ploche vysadili stromy. Vznikla Promenáda, prvé banskobysstrické „Korzo“ s lipovou alejou. V 20. storočí bola premenená na Mestskú tržnicu. Bolo toho ešte oveľa viac, čo chceli prví bystrickí aktivisti dokázať, no prišli „doby politických pohybov“. Nie všetky skutky aktérov tých čias sú dnes hodnotené kladne. Nemôžeme však zabúdať na dobré činy, ktoré hýbu životom mesta a vzťahmi v ňom, dokonca v tých najťažších časoch pomocou umenia a kultivujú verejné priestory i spolupatričnosť a solidaritu. Tvoria dušu nášho mesta.

M. Lichý

Zdroj: texty E. Jurkovicha (preklad I. Nagy)
a Bystrický PERMON 1/2020

HĽADÁM DOMOV

Karanténna stanica pre spoločenské zvieratá mesta Banská Bystrica so sídlom vo Zvolene predstavuje:

Meno: Vala

Pohlavie: sučka **Vek:** 2/2016

Výška: 62 cm **Váha:** 25 kg

Povaha: Vala je úžasná sučka, ktorá miluje prítomnosť človeka. Je rozumná a má rada hladkanie. Prišla k nám veľmi zanedbaná, vychudnutá a s tráviciami ťažkosťami. Pomaličky sa dáva do poriadku a priberá. V rodine by sa jej darilo ešte lepšie. Je citlivá a potrebuje cítiť, že niekam patrí a že ju má niekto rád. Je kŕmená kvalitnou stravou, aby sa zotavila čo najrýchlejšie, no potrebuje rodinu. Bude úžasnou spoločníčkou na prechádzkach, no pokojne aj pri leňošení. Keďže by najradšej trávila svoj čas s ľuďmi, nie je problém, aby mala prístup aj dnu. Veľmi by sa jej to páčilo, a bola by tak spokojná. Je šťastná s človekom a nevedil by jej ani byť. Na vôdke je ovládateľná a na ovčiaka nie je tak energická, no rada si pobehá a prejde sa so svojím pánom.

Ak chcete vidieť viac psíkov či pomôcť, môžete sa informovať na telefónnych číslach: 0918505254, 0915699756 alebo v Karanténnej stanici so sídlom na adrese Unionka 17, 96001 Zvolen. Presné informácie o formách vítanej pomoci nájdete aj na www.kszv.sk. Vzhľadom na súčasnú situáciu spojenú s COVID-19 je Karanténna stanica vo Zvolene pre verejnosť zatvorená a až do odvolania funguje v obmedzenom režime. V čase uzávierky nebolo povolené ani venčenie psov. Pomôcť však môžete s dočasnou opaterou o psíky.

UZÁVIERKA JÚLOVÉHO ČÍSLA

Termín: 5. júl 2020 do 12:00 hod. Na podklady čakáme do uzávierky. Po tomto termíne už nie je možné články dopĺňať, a preto budeme radi, ak nás kontaktujete v predstihu. Vzhľadom na aktuálnu situáciu predpokladáme, že júlové vydanie Radničných novín bude prispôbené súčasným podmienkam a niektoré rubriky či články preto nebudú uverejnené. Kontaktná osoba: Mgr. Dominika Mojžišová, 048/43 30 107, e-mail: radnicnenoviny@banskabystrica.sk.

VEREJNÉ VYHLÁŠKY (VV) STAVEBNÉHO ÚRADU

OVZ-SU 60773/13913/2020/MA

VV: Rozhodnutie; Stavebník: Juliana a Jozef Refka, Rudohorská 22, 974 11 BB; Stavba: „Nebytový priestor – chránená dielňa“, na nové využitie – ako bytový priestor – izba bytu, situovaného na pozemku parc. č. KN-C 2809 v k. ú. Sásová; *Vyvesené: 05. 06. 2020*

OVZ-SÚ 63680/15924/2020/Boj

VV: Oznámenie o začatí stavebného konania a upustenie od ústneho pojednávania a miestneho zisťovania; Stavebník: VIA, s. r. o., ČSA 20, 974 01 BB; Stavba: „Bytový dom TILIA s polyfunkciou“ v existujúcej administratívnej budove so súpisným č. 1632 v BB, na parcele KN-C č. 1209 v k. ú. BB; *Vyvesené: 05. 06. 2020*

OVZ-SU 42385/1813/2020/DU

VV: Rozhodnutie; Stavebník: Slovak Telekom, a. s., Bajkalská 28, BA; Stavba: „NTR_OK_BB_ Zvolenská cesta 27, ktorá je umiestnená ako líniová stavba v k. ú. Radvaň v BB na pozemkoch parc. č. KN-C 4053/403, 3390/8 a 3390/4; *Vyvesené: 03. 06. 2020*

OVZ-SU 53677/8195/2020/HOM

VV: Rozhodnutie; Stavebník: Elena a František Stančok, Spojová 3850/9, 974 04 BB; Stavba: „Novostavba rodinného domu“, ktorá je situovaná na parcele KN-C č. 2394/387,

k. ú. Banská Bystrica, súčasťou sú aj „Spevnené plochy a prípojky na inžinierske siete“.

Vyvesené: 03. 06. 2020

OVZ-SU 60268/20704/2020/FUF

VV: Oznámenie stavebného konania a o upustení od ústneho pojednávania; Stavebník: Bc. Lucia Kokošová, Rumelková 14964/4, BB; Stavba: „Oplotenie pozemku“, navrhnutú v Banskej Bystrici, lokalita Pršíanska terasa „F“ na obvode pozemku KN-C 3681/787 a 3681/846 v k. ú. Radvaň, pri stavbe objektu rodinného domu; *Vyvesené: 02. 06. 2020*

OVZ-SU 58298/20630/2020/HOM

VV: Oznámenie o začatí územného konania a upustenie od ústneho pojednávania a miestneho zisťovania; Stavebník: SPP-Distribúcia, a. s., Mlynské nivy 44/b, 825 11 BA; Stavba: „Rekonštrukcia plynovodov BB – Tajovského Graniar, ÚO 02558“, zrealizovaných ako líniová stavba na pozemkoch v k. ú. BB; *Vyvesené: 02. 06. 2020*

Všetky aktuálne verejné vyhlášky stavebného úradu nájdete na stránke mesta www.banskabystrica.sk v sekcii Samospráva – Úradná tabuľa, pričom v kategórii dokumentu je potrebné zvoliť Stavebný úrad.

V Banskej Bystrici, 08. 06. 2020

OZNAM KOMUNITNÝCH CENTIER

Komunitné centrá sú univerzálnym multigeneračným priestorom slúžiacim rôznym komunitám na pestovanie vzťahov, rozvoj zručností a prehĺbenie vedomostí. Prispievajú k odstraňovaniu medzigeneračných a sociálnych bariér medzi ľuďmi, a to aj vďaka pravidelným či jednorazovým aktivitám. Komunitné centrá Fončorda a Sásová boli v čase uzávierky Radničných novín pre verejnosť stále uzatvorené. Ide o preventívne opatrenia, ktoré budú podľa potreby aktualizované. Všetky zmeny môžete sledovať na stránke mesta a na sociálnych sieťach: Komunitné centrum Fončorda a Komunitné centrum Sásová, na ktorých je od mája spustené aj online vysielanie pre všetky vekové kategórie. Ďakujeme za pochopenie

Komunitné centrum Sásová

budova bývalej ZŠ Tatranská, vchod vzaďu

Komunitné centrum Fončorda

budova CVČ Havranské, vchod vzaďu

SPOLACH, o. z. Vás pozýva na stretnutie podpornej Skupiny Príbuzných a Opatrovateľov Ľudí s Alzheimerovou Chorobou, ktoré sa uskutoční v stredu, **24. júna 2020 o 16:00 hod.** v priestoroch Diecézneho centra Jána Pavla II. (Kapitulská ulica 21, Banská Bystrica). Spoločne sa budeme venovať téme Identita človeka s Alzheimerovou chorobou. Pre dodržanie obmedzení v súvislosti s pandemiou koronavírusu, prosím, nahláste svoju účasť na tel. čísle 0948 211 372 alebo e-mailom na: spolach.oz@gmail.com. Tešíme sa na stretnutie s Vami! *SPOLACH, o. z.*

SÚŤAŽ

V májovom čísle Radničných novín ste sa mohli zapojiť do súťaže o publikáciu Pamätihodnosti mesta Banská Bystrica. Potrebné bolo poslať odpoveď na otázku: Čo zo súčasných rubrik Vás v Radničných novinách nezaujímá, a naopak, čo Vás baví? Ďakujeme za všetky odpovede, ktoré nám prišli. Víťazom sa stáva pán Jurčák. Srdečne gratulujeme! Tentokrát sa môžete zapojiť do súťaže o DVD Svetozár Stračina. Otázka zostáva nezmenená. Tešíme sa na Vaše názory. Posielajte ich môžete do 3. júla 2020 na adresu: Mesto Banská Bystrica, Radničné noviny, Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica alebo na e-mail: radnicnenoviny@banskabystrica.sk, predmet správy: súťaž.

Letné tábory 2020

Miestne tábory pre dievčatá a chlapcov od 7 rokov

1. Turnus: 06.07. – 10.07.2020 „Šikovniček“

Zameranie na výtvarné techniky

Cena 45,00 EUR

Tvorivé dielne v CVC – technika maľby na plátno, Bábkarský salón v ŠVK, Europa Cinemax, celodenné výlety: kúpalisko v Žiari nad Hronom, Lesnícke a drevárske múzeum vo Zvolene.

2. Turnus: 13.07. – 17.07.2020 „Cestovateľ“

Zameranie na pohyb a poznávanie

Cena 45,00 EUR

Bedminton, bowling a netradičné športy (cornhole, discgolf), Club Cafe Family (detské ihrisko), plaváreň, exkurzia hradu Slovenská Ľupča, celodenný výlet Bystrianska jaskyňa.

3. Turnus: 20.07. – 24.07.2020 „Športáčik“

Zameranie na športové aktivity a turistiku

Cena 45,00 EUR

Celodenný výlet Žiar nad Hronom - Krajská hvezdáreň a planetárium, športová olympiáda, bedminton, turistika - náučný chodník Jakub, Lanové centrum Tajov, Lesnícky skanzen - Vydrovo.

4. Turnus: 27.07. – 31.07.2020 „Klusáčik“

Zameranie na výuku jazdy na koni a poníkovi

Cena 40 € + 40 € za jazdenie

Dopoludnia: Jazdecká škola v Ľubietovej - výuka jazdenia na koníkoch a poníkoch. Odpoľudnia: tvorivé dielne v CVC, Thurzov dom, netradičné športové hry, Europa Cinemax.

5. Turnus: 10.08. – 14.08.2020 „Poznávatel“

Zameranie na tvorivé aktivity

Cena 45,00 EUR

Celodenné výlety: Banská Štiavnica - Terra Permonia, Špania dolina - Čipkárské múzeum a múzeum medi, tvorivé dielne v CVC - výroba ručného papiera a šperkov, grafická dielňa, bowling.

V cene táborov je zahrnuté: odborný pedagogický dozor, denne teplý obed, denný program, výlety, cestovné, vstupné, drobné ceny, materiál na činnosť.

Cena nezahŕňa poistenie dieťaťa.

Zmena programu vyhradená, program môže byť v priebehu tábora prispôsobený epidemiologickej situácii, počasiu, počtu a záujmom detí!

CVC Pohoda 048/4131590; 0918977140 www.cvcphoda.sk

HODINOVÁ VEŽA

SPRÍSTUPNENÁ
PRE VEREJNOSŤ

FONTÁNY
SÚ SPUSTENÉ

ROBOTNÍCKY DOM

OTVÁRA SVOJE
BRÁNY

E-BIKE POŽIČOVŇA

OPÄŤ K DISPOZÍCII

TURISTICKÉ
A INFORMAČNÉ
CENTRÁ
OTVORENÉ